

ALTRES DEUS, ALTRES RELIGIONS

Manuel Delgado

Ignasi Samper/ Josep Fatjó

La religió ja no és on era. Com si s'hagués escapat del lloc tancat i apartat on la va recloure el procés de laïcització de les societats modernitzades, la religió –entesa com l'àmbit de comunicació amb el sobrenatural- s'ha escampat per tots els racons de la vida social i ara actua sense centre, dislocada, col·lant-se pels intersticis que sovint ella mateixa obre adoptant pautes i continguts culturals nous i reciclant el vells. Es deixa sentir la veu autoritària de nous capellans i nous bruixots que imparteixen lliçons de moral. Allò religiós adopta formes noves que dissimulen la seva condició i es fan passar per polítiques, civils, esportives, mediàtiques... Els antics ritus i les velles litúrgies canvien, però continuen obligant-nos a obeir-les. Prolifereixen nous deus, canonitzem nous sants i cremem noves bruixes, que són sempre les mateixes.

Quina diferència hi ha entre Antropologia i Sociologia? La primera estudia l'ésser humà en les societats i no la societat com a tal, com fa la Sociologia.

Les religions són fenòmens socials. Totes les religions com a punt de partida tenen aspectes irracionals. Per això són creences. Però darrera la irracionalitat, hi ha un missatge. Un missatge que genera uns ritus i una adhesió social entre els seus membres que comparteixen un mateix sentit a la vida.

Ara bé la religió tradicional ja no és on era. La religió entesa com l'àmbit de comunicació amb el sobrenatural, està adoptant pautes, continguts culturals i formes noves que dissimulen la seva raó d'ésser inicial.

Per entendre-ho, cal separar els conceptes de creients i el de practicants. Hi han creients que no són practicants (Ex.: no van a missa) i practicants que no són creients (Ex.: van a processons i a celebracions i no són creients).

Cal saber que tota la vida està plena de rituals i que viure en societat genera ritus de per si, tot i que anem canviant el seu sentit, amb el pas dels temps.

Així, creure i practicar la democràcia en si mateix té els mateixos components socials que una religió. I que una processó i una manifestació estructuralment són iguals.

Històricament, la revolució francesa, va implantar la secularització, Van caure practiques de ritus religiosos, i amb el liberalisme, la religió va deixar d'ésser un instrument de dominació, i també ho va ésser, però, d'alliberament. En caure les religions, el fenomen de la cohesió social es va manifestar dins dels nous nacionalismes que van aparèixer aleshores.

Les religions en si mateixes no són, però s'usen o s'han usat per donar sentit a la vida.

Les noves formes de religió actuals estan adoptant els continguts de “buscar-se a si mateix” o bé de “donar-se a si mateix”. Noves pràctiques, nous déus.

